

KELIAS Į SVEIKATĄ

PILNOS SVEIKATOS MOKSLO DESNIAI
NESIRGINTI IR SVEIKTI PAJĖGUMO UGDYMAS
JONAS ADOMAVIČIUS, M.D.

Sveikatos reikalų raštas - klausimus siųsti šiuo adresu:
KELIAS Į SVEIKATĄ, 2319 West Garfield Blvd., Chicago, Ill. 60636

PAGYVENUSIO LIETUVIO MITYBA

Senatvės elgesius apsprendžia vaikystėje susikurta gyvenybė. Mok. Domė Petruitytė

Pagalba senesniams žmogui yra geriausias Dievui tarnavimas ir savęs bei savo vaikų žmoginimas. Vaikystėje būna padedami pagrindiniai kaip su seniu žmogumi apsieiti. Už tai šandien visi savo pavyzdžiu imkime vaikų mokyti, kaip senesniams padėti, kaip ji gerbti ir globoti. Mokykime dar, kaip reikia pagyvenusiems žmogui maitintis, kad sveikėsi būtume. Neteisinga ir nepakankama mityba yra priežastis įvairių virškinimo ir kitų organų ligų. Tinkamai maitintis trukdo finansinė senelio padėtis: su vieno šimto dolerio pensija ne ką daug gero senelis gali išsigalvoti valgyti. Už tai jis valgo per daug pigaus — miltinio, krakmolinio valgio, ir per mažai mėsos.

Keikimės ir geresnius

Senesniams gerai maitintis trukdo dar ir kita blygė — tai jo nelemtas įprotis ir netvarkinga maista. Kiekvienam sunku keisti įprotį — juo labiau senesniams. Už tai nuo dabar mokykime geres mitybos ir atsakykime blogų įpročių mityboje. Senesnis mūsiškis ima pasimesti, susimaišyti valgio reikale. Jei žmona lieka viena, ji nebenori sau vienai kasdien virti reikiamus valgius. Jei vyras lieka vienas, jis dažnai neturi supratimo apie tinkamą, mėsūrį, gerai balansuotą maistą. O visi nori būti sveiki, tad dabar laikas imtis save nagan: keisti savo elgesį maisto srityje ir geresnius įpročius.

Svarbu su kuo senelis valgo kartu

Seneliui mityba nėra vien kūno reikalų patenkinimas — jo kūno kūrą aprūpinimas. Jei Seneliui valgis gali išryškinti jo turimus socialinius bei psichologinius trūkumus. Svarbu yra ne tik ką senelis valgo, bet ir su kuo kartu jis dalinas valgiu. Kai kurie senesnieji valgo dėl draugystės — kompanijos, o kai jie esti vieni — be draugų, tada jie reikiama nevalgo. Kai kurie seneliai išreiškia savo neapykantą kitam asmeniui pasninkaudami, ar netikusį maistą valgydami. Kiti seneliai ima sau dėmesio reikalaui valgio pasigaudami: jie visą valgį pastumia šalin tada, kai nė vieno asmens nesti jų aplink. Kiti seneliai ima pasninkauti dėl to, kad nori greičiau baigti savo gyvenimą, arba nori save nubauti už tikrą ar išsigalvotą nusikaltimą.

Simbolinė maisto reikšmė seneliams

Kai kuris maistas seneliams turi simbolinę reikšmę. Pvz., pienas yra saugumo maistas, turįs ryšio su kūdikio mityba. Ledai (ice cream) yra atpildo maistas, besirūšas su vaikyste. Žuvis laikoma paslaptingu maistu, galinčiu visą ligą išgydyti. Dažnai prisena suprasiti čia minėtas ir dar kitokias keistenybes, žmonių galvos užsilikusias, planuojant seneliams dietą. Neprisitaikius prie senesniųjų žmonių nusiteikimo link maisto, galima susilaukti visiško jų maitinimo sutrikimo. Už tai dabar pratinkime atsakyti įvairių prietarų mityboje.

Nežudykite savęs maistu

Paskutiniu laiku daug tyrimų atlikus, suvokiama, kad kraujo perdidelis riebumas, ypač cholesterolio pavidale, ir gyvuliniai riebalai paskatina kraujagyslių sukietyimą — arteriosklerozę. Už

tai nereikia seneliams duoti per daug riebalų. Reikia riebalus vartoti daugiausia augalinės kilmės.

Geriausiais bus, kad seneliai jau nuo ankstybesnio savo amžiaus įprastų į normalų — lietuvišką maistą. Tada nedaug pakaitų mityboje prisieis padaryti senelius maitinant. Dieta negali būti visai bloga ty seneliui, kurie ilgai išsilaiko gerame stovyje. Kartais reikia ją kiek pagerinti. Seneliams su užkietėjusiais viduriais reikia duoti daugiau jėgų — pilnų grūdų — rupios juodos lietuviškos duonos ir lapuotų daržovių. Kartais toks maistas seneliui sunku įpiršti, jei jis buvo pripratęs vartoti vidurius laisvinančius vaistus (laksatyvus).

Seneliams reikia mažiau maisto, palyginus su jaunesniais, nes 70 metų amžiaus kūnas mažiau reikalauja kalorijų už 18 metų amžiaus kūną. Mišrią dietą senelis gerai pakelia, kad ir nelabai įvairia, nes esti sumenkęs jo skonis ir sumenkusi uoslė. Seneliui reikia duoti koncentruotesnį valgį, mat jis ima mažiau valgyti, o maitinumas — kalorijos turi ne taip labai sumažėti.

Meskime lašinius

Visi matom daug nutukusių senelių, ypač moterų. Jos prieš ištekdamos esti liesos kaip nendrės. Kiti tokias už džiovintines laiko ir jauniki mėgina atkalbėti nuo vedybų, girdi: — „Kam tu visi tikrą džiovintinę...“ Buvo laikai, kada riebus žmogus buvo laikomas sveiku ir turtingu. Už tai po vestuvių iš meilės ir norėdamas žmonai sveikatos ir siekdamas pasididžiuoti žmonos riebalais, vyras ima nešti ir namus pyragaičius — saldumynus... ir ragina valgyti. Tai kur čia ta tarinamoji džiovintinė benukentės neprisivalgius. Taip elgėsi mūsų žmonės ir šią šalį atvykusieji: jei Amerikoje tortų neprisivalgys, tai kur kitur, sakydavo jie. Na ir susilaukėme mes savo tarpe labai daug nutukusių žmonių, ypač moterų. Vyrų nutukimui čia pasidarbavo alus.

Tokiems senatvės sulaukus esti sunku keisti savo persivalgyti įprotį. Kuo daugiau mes senstame, tuo sunkiau mums esti atsisakyti nuo sviesto mirkstančių makaronų, nuo grietinės ir nuo pyragų bei tortų. Taip ir praėina negirdomis pro gydytojo patarimą vartoti daugiau liesos mėsos, liesos varškės bei sūrio ar žuvies. Gali ir kiti šeimos nariai prašyti tokį senelį neprisivalgyti riebalais, jis mažai jų prašymų bus.

Nelaimė yra geriausia visiems mokytoja

Tik kai širdies ataka paguldė pagyvenusį žmogų ant menčių, tada jis sutinka liesiau valgyti, mesti rūkes ir druskos mažiau vartoti. Keisti lietuvių yra net jaunesniame amžiuje: jie ima abiem žandais kimšti ir skrandį riebių kumpių tol, kol gydytojas randa jų širdies kraujagyslių sklerozę. Tokie lietuvių sapnave apie kumpį, dabar jo pagalba sau sklerozę prisitinę — ima vėl lietuviškai maitintis: džieniais nugriebtą pieną gerdami. Taip vidurio prisilaikyti mityboje ir nepajėgia jausmais pasilpės mūsiškis. Už tai visi jau dabar imkime pildyti gydytojo nurodymus: stenkimės numesti perdidelį svorį visi, ypač turintieji pakeltą kraujospūdį ar turį širdies negalę. Gydytojas turi reikalauti, kad senesniems maisto tiekimas būtų prižiūrimas.

Lengva nevalgyti nemėgstamo, nors ir būtinai kūnui, maisto. Lengva taip pat iš daug baltymų pe-

reiti prie mažai baltymų, nes baltyminis maistas nėra skanus, be to ir kalorijos nesikeičia į miltinius valgius pereinant. Paprastai, užtenka numesti nieną svarą svorio per savaitę. Tik rimtesnių ligų atvejuje prisena sparčiau liešėti.

Kai kurie seneliai nevalgo mėsos, nes senovėje buvo manoma, kad mėsa apsunkins inkstus. Kiti visai neima pieno, nes didelis jo kiekis kietina jų vidurius. Kiti nevalgo vaisių, nes tai jiems rūgštų — acid. O čia TV ir radijas rėkia — baugina dėl to „acid“. Taip ir lieka mūsiškis be galvos, pelnagaudžiams leides save apmulkinti. Beveik visi senesnieji skersai žiūri į kiekvieną naują patiekalą — jie tiki, kad tai turi būti nesuvisrinamas dalykas. Susidurdamas su tokiais ir dar kitokiais prietarais valgyje, gydytojas turi surasti maisto pakaitalą, idant būtų užtikrintas senesniams žmogui reikiamas maitinimas.

Visus trūkumus susiremontuokime prieš senatvę

Svarbu, kad dirbtiniai dantys seneliui gerai tiktų. Dantų plokštelės dažnai sunku senesniams priitaikyti ir nešioti, nes dėl senatvės dantų smegenys susitraukia. Už tai dirbtinius dantis reikia pakartotinai pritaikyti. Dažnai seneliai savo naujas dantų plokšteles palieka spintelėje — jie nepažįsta pirminio nepatogumo tol, kol prie plokštelių prisipratina. Taip ir pradeda senelis blogai kramtyti patiekalus. Tada jis dėl nesukramtyto maisto gauna daug dujų — gazų viduriuose. O kai ima maitintis čoselėmis, jo žarnos nustoja judėjusios dėl per mažo kiekio celuliozės — stambmenų, kurios žadina žarnų veiklą.

Taip ir ateina baisios dienos tokiems seneliams prieglaudose. Jie ten esti pagal laikrodį maitinami. Negaledamas gerai sukramtyti maisto, bedantis senelis dar gerai nesi pradėjęs valgyti, kai tvarkdarys skelbia kalbėti maldą po valgio. Taip ir pradedada senelio badmiravimas, menkas maitinimasis, įvairios ligos, nusilpimas ir dar visoks kitoks blogis.

To viso galima būtų išvengti, jei daugiau širdies seneliams turėtume, jei juos tinkamai proteizais aprūpintume ir jų negainiotume bevalgant. Seneliui reikia duoti daug laiko valgyti. Ne galima jį pagal laikrodį maitinti ir jo nesuvalgytą maistą atimti dežinė mesti. Seneliui skirtas maistas turi patekti į jo skrandį, o ne į sąslavų dėžę.

Pasikaityti. Bertram B. Moss, M.D.: Caring for the Aged, Doubleday and Co., Garden City, N.Y.

Marquette Parke atvira ore Avudo vaikų teatro suaugusiųjų padalinys pastatė „Kuproto oželio“ prologą. Onutė — Anelė Kirvaitė — lietuvių grebėjė — dainuoja išleidusi sužadėtinį ginti tėvynės. Dekoracijos — dail. Juozas Kiburas. Grimas — Juozas Korsakas.

Nuotr. M. Nagio

LANKESI JOGUSLAVIJOJ

Vatikano valstybės sekretoriato nepaprastųjų bažnytinio reikalų skyriaus sekretorius arkiv. Augustinas Casaroli, vykęs Jugoslaviją oficialiam trijų dienų vizitui, susitiko su Jugoslavijos prezidentu Tito Brioni vasaros rezidencijoje. Oficialiame pokalbyje dalyvavo Jugoslavijos užsienio reikalų min. Tepavac ir kiti aukšti vyriausybės atstovai bei Vatikano valstybės Pronuncijus Belgrade arkiv. Cagna, lydimas nučijatus sekretoriaus.

DR. C. K. BOBELIS
Inkstų ir Šlapimo Takų Chirurgija
Tel. 695-0533 — Elgin
425 No. Liberty Street
Route 25, Elgin, Illinois

DR. ANNA BALIUNAS
AKIŲ, AUSŲ, NOSIES IR GERKLĖS LIGOS
PRITAIKO AKINUS
2858 West 63rd Street
Val.: kasdien 10—12 val. ir 7—9 v. vak. šeštadieniais 10—1 val. Trečiadienį ir kitu laiku pagal sutartį.
Ofiso telefonas: PR 8-2229.
Rez. tel. WA1brook 5-5076

DR. K. G. BALUKAS
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINE CHIRURGIJA
6449 S. Pulaski Road (Crawford Medical Building) Tel. LU 5-6446
Prima liguosius pagal susitarimą. Jei neatsiliepia skambinti 374-8012

DR. VL. BLAŽYS
PLAUČIŲ IR VIDAUS LIGOS
2801 West 63rd Street
Kampas 63-ojos ir California
Val.: kasdien nuo 6—8 val. vakaro. Šeštadieniais 2—4 val. Trečiadienį ir kitu laiku pagal sutartį.
Ofiso telefonas: 476-4042
Rezid. tel. WA1brook 5-3048

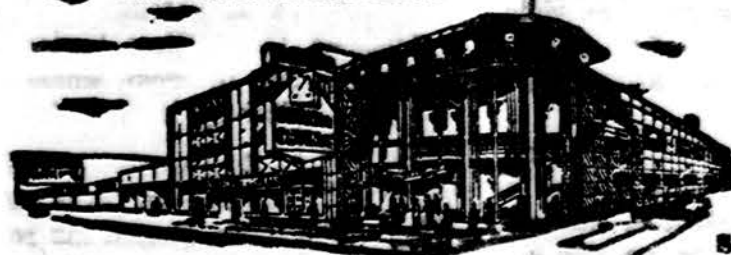
PRISTATYMAS NEMOKAMAI

ROCHKES MEDICAL ARTS
3213 W. 63rd Street
Tel. WA 5-4787

REMBLAKES - ROCHKES APOTHECARY
2421 W. 63rd Street
Tel. HE 4-1500

DIABETINIS MAISTAS IR GAMINIAI
Mes patel-fonuosime jūsų gydytoją.

Chicago Savings and Loan Association

NEW RATES

Sąskaitas apdraustas iki \$20,000.

6% PER ANNUM
OF \$5000.00 OR MORE
ON CERTIFICATES
2 Year Maturity

5 3/4% PER ANNUM
ON CERTIFICATES
OF \$1000.00
One Year Maturity

5 1/4% PER ANNUM
ON CERTIFICATES
OF \$1000.00 OR MORE
6 Month Maturity

5 1/4% PER ANNUM
ON 90 DAY NOTICE
PASSBOOK ACCOUNTS
\$100.00 Minimum

5% PER ANNUM
ON ALL PASSBOOK
ACCOUNTS

DIVIDENDS COMPOUNDED DAILY. PAID QUARTERLY.

Chicago Savings & Loan Assn.

JOHN PAKEL, Sr. Chairman of the Board

6245 SO. WESTERN AVE.

TEL. GR 6-7575

HOURS: Mon. 12 P.M. to 8 P.M. Tues. 9 to 4. Thurs. and Friday 9 to 8. Sat 9 to 12:30

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

4545 WEST 63RD ST., CHICAGO, ILL. 60629. Tel. LUdlow 5-9500

Second class Postage paid at Chicago, Illinois. Published daily, except Sundays, legal holidays and days after Christmas and Easter by the Lithuanian Catholic Press Society.

Subscription: \$17.00 per yr. in Cook County, Illinois, \$15.00 per year outside Cook County, \$18.00 foreign countries.

Prenumerata:	Metams	1/2 metų	3 mėn.	1 mėn.
Cook County, Illinois	\$17.00	9.00	5.00	2.00
Kitur JAV	\$15.00	8.00	4.50	1.75
Kanadoj ir kitur užsieny	\$18.00	9.50	5.50	2.25

• Redakcija straipsnius taisyso nuožiuma. Nesuau-dotų straipsnių nesaugo, juos grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prisiūnčiamos gavus prašymus.

• Redakcija dirba kasdien 8:30 — 4:30, šeštadieniais 8:30 — 12:30.

• Administracija dirba kasdien 8:30 — 4:30, šeštadieniais 8:30 — 12:00.

Tel. ofiso HE 4-5849, rez. 388-2233

DR. PETER T. BRAZIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

2434 West 71st Street

Val.: pirm. ketv. 1-4 vakare 7-9 antr., penkt. 1-5, treč. ir šešt. tik susitarus.

Dr. Ant. Rudoko kabineta perėmė

DR. EDMUND E. CIARA

OPTOMETRISTAS

2709 West 51st Street

TEL. GR 6-2400

Val. pagal susitarimą: Pirmad. ir ketv. 1-4 ir 7-9; antradienį ir penktadienį 10-4; šeštadienį 10-2 val.

Ofs. 735-4477. Rez. PR 8-6960

DR. E. DECKYS

GYDYTOJA IR CHIRURGE

SPECIALYBĖ — NERVŲ IR EMOCIJŲ LIGOS

CRAWFORD MEDICAL BUILDING

6449 So. Pulaski Road

Valandos pagal susitarimą

Rez. Tel. GI 8-0873

DR. W. M. EISIN EISINAS

Akuserija ir moterų ligos

Ginekologinė chirurgija

6132 S. Kedzie Ave., WA 5-2670

Valandos pagal susitarimą, jei neatsiliepia, skambinti: MI 3-0001.

Ofiso tel. PR 8-2220

Namų rezid. — PROspect 8-9081

DR. JANINA JAKSEVIČIUS

JOKIA

VAIKŲ LIGOS

2656 West 63rd Street

Pirmad., antradienį, ketvirtadienį ir penktadienį 12 iki 3 val. ir nuo 5 iki 8 val. vak. šeštadienį nuo 1 iki 4 val.

Ofs. PO 7-6000 Rez. GA 3-7278

DR. A. JENKINS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

3844 West 63rd Street

Val.: kasdien nuo 1-4 p. p. ir 6 iki 8 val. Trečiadienį, antradienį, ketvirtadienį ir penktadienį 12-2 val. p. p.

Ofiso ir buto tel. Olympe 2-1381

DR. F. V. KAUNAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

1407 So. 49th Court, Cicero

Val. kasdien 10-12 ir 4-7. Trečiadienį ir šeštadienį tik susitarus.

DR. ALG. KAVALIŲNAS

5540 S. Pulaski Rd.

VIDAUS LIGŲ IR KRAUJO SPECIALYBĖ

Valandos pagal susitarimą

Skambinti 585-2525

Tel. velkita 24 val.

Tel. — REliance 5-1811

DR. WALTER J. KIRSTUK

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

(Lietuvių gydytojas)

3925 W. 59 Street

Val.: pirmad., antradienį, ketvirtadienį ir penktadienį nuo 12-4 val. p. p. 6-8 val. vak., šeštadienį 12-2 val. p. p. trečiadienį, uždaras.

DR. IRENA KURAS

GYDYTOJA IR CHIRURGE

KŪDIKIŲ IR VAIKŲ LIGŲ SPECIALISTE

MEDICAL BUILDING

7156 South Western Avenue

Pirmad., antradienį, ketvirtadienį ir penktadienį 11 val. iki 1 val. p. p. ir nuo 6-8 val. vakare. Trečiadienį, nuo 11 val. ryto iki 1 val. p. p., šeštadienį, 11 val. ryto iki 3 val. p. p.

Ofiso telefonas: RE 7-1108

Rez. tel. 239-2919

Tel. ofiso ir buto Olympe 2-4156

DR. P. KISIELIUS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

4938 W. 15th Street, Cicero

Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vak. Išskyrus trečiadienį

Šeštadieniais 12 iki 4 popiet.

DR. MARIJA LINAS

AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS

2817 West 71st Street

Tel. HElock 6-8545

(Ofiso ir rezidencijos)

Valandos pagal susitarimą

Ofiso tel. PR 8-7773, Rez. PR 6-4738

DR. A. MACIUNAS

CHIRURGAS

2858 West 63rd Street

Prima tik susitarus

Valandos pirmad., ketv. 6-8 val. antradienį 8-4 val.

Ofiso HE 4-1818. Rez. PR 6-9801

DR. J. MEŠKAUSKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

SPECIALYBĖ VIDAUS LIGOS

2454 West 71st Street

(71-os ir Campbell Ave. kampas)

Pirm. ir penkt. 2 — 8 p. p.

Antr. ir ketv. 9 — 11 v. r.

ir 4-8 p. p. šeštadienį 9 v. r. iki 12 d.

DR. FRANK PLECKAS

OPTOMETRISTAS

Kalba lietuviškai

2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149

Tikrina akis. Pritaiko akinius ir "contact lenses".

Val. pagal susitarimą. Uždaras trečiadieniais.

DR. A. PUSTELNIKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

SPECIALYBĖ VIDAUS LIGOS

EUROPOS ŠIRDYJE

Prieš dvidešimt penkerius metus Amerikos generolo Pattono armija ilgai stovėjo Čekoslovakijos pasieny, negaudama įsakymo nei eiti toliau, nei trauktis. Tik 1945 m. lapkričio 7 d. sąjungininkų įsakymu amerikiečiai buvo atitraukti, kad ten laisvas rankas turėtų rusai komunistai ir galėtų pamažu statyti savo patikėtinius valdžion. Ir tik ši data dabar laikoma Čekoslovakijos "išlaisvinimu". Iš tikrųjų tai buvo naujas jos pavergimas, kurio pabaigos dar nematyti.

Čekoslovakijos, kaip ir kitų vidurio ir rytų Europos kraštų, likimas buvo nuspręstas Teherano ir Jaltos pasitarimuose, tik to dar nežinojo nacių užimtųjų kraštų vadovai. Čekoslovakija yra toliausiai į vakarus nusitęsias ir labiausiai su vakarais susijęs visa savo istorija, kultūra ir politiniais ryšiais kraštas. Nors savo tarpe čekai, bohemiai, moravai ir slovakai turėjo daug skirtumų, bet jie jau buvo susiję vienoje valstybėje. Istorijoje ryškiausiai žinomi čekai, kurių valdovai buvo susiję su vakarų Europos tuometinėmis karaliskomis dinastijomis. Jie taip pat daug ryšių turėjo ir su Lietuva bei vėliau su jungtine Lietuvos-Lenkijos valstybe. Po pirmojo karo sukurta jungtinė Čekoslovakijos valstybė, būdama Europos širdyje, — 1871 m. prūsų matematikai Čekoslovakiją pastatė net akmenį, pažymintį Europos vidurį, — ji turėjo glaudžius ryšius su visais kraštais. Nemažas skaičius ir nepriklausomos Lietuvos karininkų ten lavinosi kariniuose mokyklose, nemažai baigė Prahos universitetą ar kitas specialias mokyklas.

Šiuo metu su kartelių čekai sako vakariečiams, kad, jeigu jie, ypač vokiečiai, būtų buvę sąmoningi politiniu požiūriu, šiandien nebūtų vidurio Europoje komunizmo problemos. Ir su tuo reikėtų sutikti, nes pavergtieji ir laisvieji patiria savo pačių gyvenimus. Bet čekoslovakai ir šiandien mėgina tautinį sąmoningumą išlaikyti iki heroizmo.

Rusiškas komunizmas su visais persekiojimais, naiviu materializmu ir nuolatine propaganda, pradėjęs veržti Čekoslovakiją prieš dvidešimt penkerius metus, veržia ir dabar vis stipresniu žiedu čekų ir slovakų kūnus. Pamažu sunaikino tuos, kurie, stovėdami prie valdžios vairo, dar vis drįso sąjoti bent apie dalinę laisvę. Bet čia atsirado pačių komunistų, išdrįsusių atleisti varžtus ir suteikti šiek tiek žmoniškų laisvių. Tai negalėjo patikti Kremliui, kai buvo daroma be Maskvos pritarimo ir linkstama atnaujinti viduje vakarietišką kultūrą. Prieš porą metų įvykdyta nauja komunistinės Rusijos kartu su satelitais Čekoslovakijos okupacija buvo tik naujas komunizmo tikslų pademonstravimas, o kartu ir nuoseklus rusų veržimo tęsinys.

Tačiau ir nauja okupacija tautos dar nesuviršino. Nors jau dvidešimt penkerius metus Rusija išnaudoja Čekoslovakijos pramonę, kuri verčiama tarnauti Maskvos nurodytiems tikslams, bet čekoslovakai darbininkai jaučia tautinę atsakomybę tarnauti ir savo tautai.

Daugeliu atžvilgių Čekoslovakija skiriasi nuo kitų satelitinųjų kraštų. Bet ypač ji skiriasi savo tautine ideologija, tautiniais savitumais, pradedant nuo viršūnių ir einant iki eilinio darbininko. Prieš rusiškai komunistinę santvarką, prieš komunistų partijos vardu išnaudojimą jie sukūrė pasyvią rezistencijos dvasią, kuri tautos daugumai suteikia tartum antiuniformą prieš komunistinį uniformizmą ir nužmoginimo pastangas. Į Čekoslovakiją, kaip į perdaug vakarietišką kraštą, sunkiai leidžia vykti rytų vokiečiams, lenkams ir vengrams ir tik tarnybiškai leidžia vykti rusams. Kremliaus didikai bijo vakarietiškų vėjų, atnešančių pavergtiesiems per Čekoslovakiją laisvės idėjų.

Čekai ir slovakai jaučia, kad jų tautinis kūnas pamažu nuodijamas ir kad prieš tuos nuodus negali atsispirti, bet jie žino, kad tik jų pačių atsparumas tėra jų išsigelbėjimo laidas. Ir tai jie visomis jėgomis palaiko.

Zinodami savo neišvengiamą padėtį, čekoslovakai šiuo metu mėgina rasti bendrą kelią bent savo tarpe. Mažai tekeliamos paskirų tautų, kaip čekų ir slovakų, skirtybės, o žiūrima, kaip išlaikyti nemelotą vienybę prieš rusų komunistinius nuodus ir kaip tautosi tautos kaimieną. Vengrijos likimas jiems yra pamoka, kad niekas nelieja kraujo už svetimus reikalus. Nors antrojo pas. karo metu už Čekoslovakiją daug kraujo išliejo amerikiečiai, bet jų kraujas ir gyvybės dabartinio okupanto yra nuvertintos. Jie žino, kad laimėjimai kariaujant liktų dar mažesni, negu jie turi dabar svetimųjų priespaudoje. Dėlto jie ir savo ateitį remia tik vienybe ir tyliu priešui pasipriešinimu.

Nėra tokios tobulo tautos, kuri neturėtų pardsavėlių net biauariausiam priešui. Be jų neapėina ir Čekoslovakija. Tačiau net jų komunistai, anksčiau ar vėliau įsijungę į partijos eiles, žino, kad tik kartu su visa tauta gali atlaikyti laiko pasikeitimus. Nenuostabu, kad net ir dabar Čekoslovakijos vyriausybė vadovauja asmenys mėgina išlaikyti ramybę, vidaus taiką ir galimai didesnę susiklausymą. Kad vėl iškyla persekiojimai, sąžinės laisvės varžymai, diktatorinės užmačios, kurios yra komunizmo sudėtinės dalys, tai aiškina tik svetimųjų buvimu krašte ir jų įsikišimu į vidaus tvarką. Tai labiau didina neapykantą rusams ir labiau sujungia tautą.

Tačiau ir ši padėtis nėra normali. Tai yra pirmiausia Europos žaizda, nes siekia jos širdį. Kartu yra ir viso pasaulio liga, nes žmonijos laisvė, kultūrinė pažanga ir likimas pastatytas ant ribos, kurios vienoj pusėj stovi žmogaus troškimas niekinas komunizmas, kitoj — nerangūs ir savimi patenkinti Vakarai. Kol ši žaizda nebus užgydyta, nei pavergtieji, nei laisvieji nebus saugūs dėl savo ateities.

Pr. Gr.

Spaudoj ir gyvenime

KLASIŠKAS VILKINIO PAVYZDYS

Klaipėda okupuoto kontroleje nedaro reikiamos pažangos. Pvz. "Tiesa" nr. 196 rugp. 25 d. raso: "Prieš septynerius metus priėjęs į Klaipėdą P. Paulauskas patalioje racionalizacijai pasiūlymą žuvies skrodimo įrankiams patoolinėti. Pasiūlymas buvo priimtas, autorius gavo premiją. O Klaipėdos okupacinio žvejybos laivyno bazės žuvies apdirbimo meistrai ir šiandien tebeskrodžia žuvį įrankiais, kuriuos naujojo prieš 10 metų... Kas dėl to kaltas? Vidutiniojo žvejybos tralerio Nr. 98 žuvies apdirbimo meistras savo laisvėje "Tarybinės Klaipėdos" redakcijai rašo, kad bazės kalviai ir suvirintojai, gražiai juos paprašius, tuoj pat pagamina pagal individualų "užsakymą" įrankius, kuriuos kadaise pasiūlė racionalizatorius P. Paulauskas. Bet masinės žuvininkystės gamybos taip niekas per septy-

DIKTATORIAUS PALIKIMAS

SALAZARAS BUVO NEATLAIDUS VIDAUS POLITIKOJE IR LANKSTUS SANTYKIUOSE SU UŽSIENIU

Užsadarėlio Antonio de Oliveira Salazaras pagal savo išmonę sukūrė diktatūros sąrangą. Jo žodžiais, negalima tuo pat metu miniai pataikauti ir ją valdyti. Jo artimiausi taktiniai kraštutiniai valdyti buvo korporacijos ir slaptasis saugumas (PIDE), kuris be pasigailėjimo traukino diktatūros priešus. Jis užsisklendė savo kukliame darbo kambaryje ne visuomet žinojo, kas dedasi krašte. Laisvas balsas buvo užgnaužtas spaudoje. Diktatūros priešai naikunami be pasigailėjimo. Dar ir šiandieną neužmirštama keista diktatūros priešininko gen. Delgado mirtis, kuri meta šešėlį saugumui.

Salazaras žinojo, kad jis nėra pilnutinis šeimininkas krašte. Diktatūros pirmojo dešimtmečio sukaustė proga Salazaras padarė užuominą: mes nekalbėjome apie Dievą ir dorovę. Prie nedorovingųjų jis priskyrė diktatūros priešininkus, kurie tebesėdi įstaigose, tebemoko mokyklose ir net sėdi redakcijose skelbdami neviltingą.

Užsienio politikos posūkiai

Salazaras buvo artimas Charles Maurras išreikštai minčiai: viskas, kas tautiška, mums priklauso. Jis vedė beviltišką kovą Afrikos kolonijose aukodamas 40% valstybės biudžeto pajamų.

Artimiausias jam buvo Italijos fašizmas. Nors, Salazaras žodžiais, valstybė jam nemokanti algos už dalyvavimą visuomenėje, bet labiausiai jis mėgo teatrališkąjį diktatorių Benito Mussolini. Jo darbo kambaryje ant stalo tebuvo tik du paveikslai — Italijos diktatoriaus ir šv. Širdies.

Hitlerį jis gerbė už traukiančius smūgius bolševizmui sunaikinti, tačiau vengė Portugaliją įvelti į kovas prieš komunizmą. Sutemę dienas, kai Hitleris nusizūdė, tik Salazaras ir Airijos de Valera tepareikė užuojautą jo vietininkui adm. Doenitzui.

Mussoliniui įsisiūbavus siekti cezarizmo ir įsipainiojus į karą Abisinijoje, jo atvaizdas dingo nuo Salazarso stalo. Jis uždraudė R. Preto vadovaujamiems sidikalistams įvesti mėlynos spalvos uniformas. Jo ištiki-

netą metų ir neorganizavo... Vargu ar rasime "klasiškesnį" vilkino pavyzdį! O minėto laiško autorius paminėjęs net kelis. "Apie visus tuos trūkumus kalbėjome, rašėme 10 metų."

GEDIMINAS GALVA

miausiu draugu liko Franco, kuriame, esą, pataręs likti nešališku karo metu.

Gretinimasis prie anglosaksų

Karui prasidėjus pakito vėjai Portugalijoje, kurios vadovas dėjo dideles pastangas nesiduoti ašies šalių vilionėms įsijungti į karą. Jau pačioje karo pradžioje, nepaisant širdies kalbos bendrauti su diktatoriniais kraštais, protas apsprendė palaikyti glaudžius saitus su Anglija.

Anglija palankiai vertino Portugalijos nusiteikimą ir Oxfordo universitetas, paskatintas savos vyriausybės, karo pradžioje, nepasidavęs pavojui, pasiuntė delegaciją nuvežti Salazarui keturkampę daktaro honoris causa kepuraitę į Lisaboną.

Po Stalingrado mūšio Salazaras jau pamiršo ankstyvesnį susižavėjimą Hitleriu ir Anglijai su JAV išnuomavo Azorų saloje vietovę įrengti jų karinės stovyklas.

Katalikų Bažnyčios pasipriešinimas

Salazaras buvo ištikimas katalikų Bažnyčios siūnui. Ilgą laiką jis puikiai sutarė su Bažnyčia. Krašte vyraujanti priespauda, nuolatinis karas kolonijose, kai vienintelė Portugaliją apsišpindė išlaikyti buvusios imperijos likučius, ugdė plyšį tarp diktatoriaus ir Bažnyčios. Per paskutinį valdymo tarpsnį Salazaras pergyveno ne vieną sukilimą, kai jis ėmė Bažnyčią atvirai smerkti ir net kovoti prieš jį. 1958 m. Porto vysku-

pas paskelbė laišką, kuriame buvo pasmerkta Salazarso socialinė politika.

Salazarso vyriausybė bandė gintis, smerkti vyskupą, švelninti padėtį, kad Bažnyčios atstovų nepriskyrus prie neklausniųjų, taigi nedorovės skelbėjų. Dvi gubas Salazarso žaidimas liko bergždžiu. Atsiradęs plyšys nebuvo užlygintas.

Diktatoriaus palikimas

Portugalijos diktatūrai pavyko aplaikyti politinę tvarką krašte, lyg uždarame katilė, kuriame ėmė rinktis garai jam sunaikinti. Politinės tvarkos palaikymas įj vertė palikti daugelį svarbių klausimų neišspręstais.

Ukio srityje padaryta menka pažanga per 36 jo valdymo metus. Kai jis ėmėsi valstybės biudžetą suvesti, Portugalija buvo neturtingiausia valstybė Europoje. Jam pasitraukus iš diktatoriaus pareigų, Portugalijos gyventojų metinės pajamos siekė 454 dol., taigi liko neturtingiausia ir dar gerai kolonijų karo silpnama.

Salazaras negali pasigirti didesniais kultūriniais laimėjimais, kai 40% gyventojų yra beraščiai. Jo įpėdinis Gaetano paveldėjo sunkų palikimą. Jis bando pamažu atleisti varžtus, kurie per trečdalį šimtmečio gniuždė pažangą krašte.

Vien tik birželio mėnesy Cenkakavos Marijos šventovę aplankė daugiau negu 80.000 maldininkų iš visos Lenkijos bei užsienio kraštų. Didžiausią maldininkų dalį sudarė mokyklinio amžiaus jaunimas ir pir- atvirai smerkti ir net kovoti prieš jį. 1958 m. Porto vysku-

Sovietų moksline grupė atvyko į Vakarų Vokietiją, kur susipažins su vokiečių laimėjimais mokslo srityje.

LENKAI, VILNIUS IR DIALOGAS

Prof. Ivinskis teigia, kad lietuviai geriau susipažinę su lenkų literatūra

VYT. ELSEIKA, mūsų spec. korespondentas

Prof. Z. Ivinskis savo straipsnyje, kurį neseniai paskelbė lenkų išveivų Londone savaitraštis "Tydzień Poski", svarstydami lietuvių ir lenkų santykius, teigia, kad ivertinęs buvusią sąjungą su Lenkija ir kad 1920 m. lenkai, atsipykę prieš bolševikų dalinius, prisidėjo prie Baltijos kraštų nepriklausomybės, antroje dalyje skatina: lietuviai su lenkais turėtų pradėti "platesnio masto dialogą", ir dėl to privalėtų pamiršti visas buvusias "sąskaitas".

Prieš tai lietuvis istorikas dar prisimena, kad lenkai turėjo mažiau progų susipažinti su lietuvių literatūra, negu šie pastarieji su lenkų kūryba. Pvz. dar prieš 1939 m. į lenkų kalbą išversta tik pirmoji Putino "Alturių šešėly" romano dalis ir 1939 m. lenkai buvo išleidę lietuvių poezijos antologiją.

Tuo tarpu lietuviai, neturėję oficialių kultūros ryšių su lenkų rašytojais, į lietuvių kalbą buvo išvertę visą eilę lenkų rašytojų. Čia minėtini B. Prus, M. Radevičiūtė, H. Sienkiewicz, E. Ożeskiene ir eilė kitų, viliu neminti Mickevičiaus ir Slovackio bei naujų laikų rašytojų. Vienas iš paskutiniųjų lietuvių kalbą išverstųjų kūrinių buvo Reymonto "Kaimiečiai". Juos labai gerai išvertė F. Neveravičius, dar 1939 m. suskubęs laimėti Varšuvos Pen klubo premiją.

Reikia atvirai kalbėtis bendrais klausimais

Prof. Ivinskis, toliau siūlydamas naujų susipratimo kelių iekojimą, pabrėžia, kad reikalingas platesnio masto dialogas, kuris ligi šiol tesvarstomas tik pačių žymiųjų emigracinių visuomenės veiksmų tarpe. Esą, reikia svarstyti "bendrų klausimų".

Cia autorius prisimena Vilnių ir teigia, kad lenkų politinės išveivijos tarpe atsiranda žymy, kurios liudijanti, jog pradedama suprasti, kokią skriaudą Lenkija padariusi Lietuvai, savo metu jai nesugrąžinusi sostinės. Tai buvusi pagrindinė Lenkijos užsienio politikos klaida ir jos padariniai buvo tokie: nebuvo įmanoma suvartinti Pabaltijo valstybių santarvės, Lietuva pati pirmoji buvusi priversta pasirašyti nepuolimo sutartį su Maskva, pagaliau tai neigiamai atsiliepė ir pačios Lenkijos reikalams.

Autorius klausia, ar tos apgailė-

bai ilgu būčiniu. Ji nuėjo pasimelsti prie Dievo Motinos paveikslu. Puotos metu pokalbiuose buvo jaučiamas klatingas laukimas. Abelio dešinėje sėdėjo Joakinas, labai išblyškęs, vos valgė ir nieko nekalbėjo. Pats Abelis pradėjo nuogustauti.

Padavus saldųjį, pasigirdo keli "ššš". Tyla buvo sunki, ir kažkas riktelėjo: "Te kalba!" Joakinas atsistojo. Iš pradžių jo balsas kurčiai virpėjo, bet staiga pasidarė skaidriu ir aidėjo nauja išraiška. Nebuvo girdima nieko daugiau, kaip tik tas balsas, pripildęs tylą. Visi nustebo. Niekad karštesnis, uolesnis, pilnesnis nuostaba ir meile gyrius nebuvo tartas dailininkui ir jo kūrybai. Kai Joakinas prisiminė judviejų vaikystės ir draugystės metus, kai nė vienas jų dar nesvajėjo, kuo jie taps, daugelis dalyvių pajuto sąsaras trykstant iš akių.

Niekas jo nepažino giliau už mane. Abeli, aš tikiu tave pažįstas geriau už save patį, tyriau, nes savo gilumoje dažnai mes tematomė tik purvą, iš kurio esame padaryti. Ir tik kituose mes pamatome, kas yra geriausio mums ir ką mes mylime, o tai yra susizavėjimas. Savo mense jis įvykdė tai, ką aš norėjau pasiekti savaime. Ir todėl jis yra vienas mano oavvyzdžių. Jo garbė yra paskatinimas mano darbui ir ji yra man paguoda dėl šlovės, kurios aš nesugebėjau įsigyti. Jis yra mūsų visų, tačiau labiausiai jis yra mano. Ir kai aš žaviuos jo kūryba, aš ją laikau taip sava, kaip kurdamas jis ją buvo padaręs sava. Ir visa tai mena paguodžia, man likus savo vidutiniškume...

Kartais jo balsas atrodė verksmingas. Dalyviai buvo pavergti, kai kas miglotai įžvelgė titanišką tos sielos kovą su savo demonu.

(Bus daugiau)

MIGUEL DE UNAMUNO

VENOS AISTROS ISTORIJA

Romanas

Išvertė P. Gaužys

17 — Jūs klystate — jiems atsakė Abelis. — Pažįstu Joakimą ir netikiu, kad jis galėtų taip pasielgti. Truputį nusivokiui apie tai, kas dedasi jo viduje, tačiau jis turi gilų meninį jausmą ir pasakys dalykų, kuriuos bus verta išgirsti. Dabar noriu nutapti jo portretą.

— Jo portretą? — Taip. Jūs jo nepažįstate, kaip aš. Tai ugninga, besikankinanti siela. — Nėra šaltesnio už jį žmogaus. — Iš paviršiaus. Be to, sakoma, kad šaltis degina. Tai figūra, kuri...

Ši Abelio nuomonė, pasiekusi Joakino ausis, dar labiau jį grazilino abejonėse. "Ką iš tikrųjų jis apie mane galvoja? — savaus klausė. — Ar tikrai jis mane laiko ugnine, besikankinančia siela? Argi galėtų būti, kad mane laiko likimo įgeidžio auka?"

Ir jis padarė tai, ko vėliau labai gailėjosi. Į savo namus priėmęs tarnaitę, kuri anksčiau buvo tarnavusi pas Abeli, jis dviprasmiškai su ja suartėjo, bet nesusiųkompromituodamas, tik tam, kad patirtų, kas anuose namuose buvo kalbama apie jį.

— Na, sakyk, argi niekada nesi girdėjusi kalbant apie mane? — Niekas, pone, nieko. — Bet argi retkarčiais jie nekalbėdavo apie mane?

— Kalbėti kalbėdavo, taip, bet nieko nepasakydavo.

— Niekas? Niekada?

— Aš neklausydavau, ką jie kalbėdavo. Už stalo, kai aš patarnaudavau, mažai kalbėdavo netgi ir apie tai, kas paprastai kalbama bevalgant. Apie jo pavelskus...

— Suprantu. Bet niekada nieko apie mane?

— Neatsimenu.

Palikdamas tarnaitę, Joakinas jautė gilų pasibaurėjimą savimi. "Aš darau si idiotu, — pagalvojo. — Ką ta mergina pamany apie mane?" Ir taip jis susikrimito, kad, radęs menkiausią priežastį, ją atleido. "O jeigu ji dabar — save klausė — sugrįš pas Abeli ir jam apie tai papasakos?" Ir beveik norėjo prasyti žmonos, kad ją susigražintų. Tačiau neišdriso. Ir visada drebėjo, bijodamas ją susitikti gatvėje.

XIV

Atėjo puotos diena. Išvakarių naktį Joakinas negalėjo užmigti.

— Antonija, einu į kautytes, — jai pasakė išeidamas iš namų.

— Joakina, tegul Dievas tave apšviečia ir veda!

— Noriu pamatyti mergytę, vargšę Joakinytę...

— Gerai, eik pažūrėk... Dabar ji miega.

— Vargšytė. Ji nežino, kas yra vėlinos! Tačiau aš tau prisiekiu, Antonija, kad sugebėsiu jį išvartyti. Aš jį išrausiu iš savęs, jį užduosiu ir jį parbloksiu prie Abelio kojų. Jeigu nebijosiu jos pažadinti, aš ją pabučiuoju.

— Pabučiuok! Nebijok!

Tėvas pasilenkė ir pabučiavo miegančią mergytę, kuri nusišepėjo, miegę pasijutusi bučiuojama.

— Matai, Joakina, taip pat ir ji tave laimina.

— Sudiev, brangioji! — Ir ją pabučiavo ilgu, la-

Trys Amerikos gražuolės titulo siekia merginos, pozuoja Atlantic City, N. J. Iš k. į d.: New Jersey gražuolė Hela Yungts, Delaware gražuolė Linda Hitchens ir Pennsylvania gražuolė Margaret Walker.

Kova savęs pažeminimui

MOTERŲ IŠSILAISVINIMO IR LYGYBĖS IEŠKOTOJOS

PAULIUS ŽICKUS

Rugpjūčio 23-ji diena, kai daugelyje Amerikos miestų grupelė moterų demonstravo reikalavimus lygių teisių su vyrais, turėtų būti prisimintina, kaip moters pažeminimo diena.

Praeitą dieną daugelyje kraštų moterys neturėjo lygių pilietinių ir politinių teisių. Net tokia demokratiska Šveicarija tik neseniai leido moterims balsuoti. Bet buvo ir seniau kraštų, kuriuos valdė moterys: Egiptas — Kleopatra, Anglija — Elzbieta, Rusija — Katerina ir kitų. Buvo laikai ir Amerikoje, kada moterys negalėjo balsuoti, bet tie laikai jau praėity.

Amerikos moterys ne tik turi lygias teises su vyrais, bet jos yra didelė daugumos šeimų viešpačiai. Amerikoje moterys yra senatė, kongresė, gubernatoriai, profesorai, inžinieriai, gydytojai teisėjai, net su kariniais laipsniais. Amerikos teisme moteris buvo lyg ir viešpats nes teisėjai dažniausiai būdavo moterų, o ne vyrų pusėje. Moterys galėjo, jeigu tik sugebėjo, būti, kuo tik norėjo. Buvo tik mažos vietos — specialūs vyrų klubai, kur moterys negalėjo būti kartu su vyrais.

Net ir gilioji senovė, jeigu moterys kur ir neturėjo to laiko papročiai ar įstatymais numatyti teisių, jos buvo gerbiamos ir aukštinamos. Buvo kraštų, kaip rusų kazokų moterys, kurios turėjo dirbti sunkiausius darbus, o vyrai tik kariavo ar

LENKAI, VILNIUS...

(Atkelta iš 3 pusl.)
mis bendroje sąjungoje savosios kultūros ir kalbos puoselėjimo sąlygomis.

Pateikia lietuviško lenko — Roemerio pavyzdį
Prof. Ivinskis laikrašty, artimame lenkų šeimų veiksmams Londone, dar pareiškė viltį, kad atsirasia vis daugiau lenkų, kurie, blaiviai vertindami praeities įvykius, spręstis atsižvelgdami ir į Lietuvos interesus. Autorius mano, kad galės atsirasti daugiau tokių lenkų, koks buvo buvęs Vytauto D. universiteto Kaune rektorius ir ilgametis profesorius Mykolas Roemeris, dar 1908 m. parašęs knygą apie lietuvių tautinį atgimimą, prieš pirmąjį pas. karą pasisakęs už lietuvių ir lenkų sągyvenimą ir pasmerkęs politiką, kurios turėjo dirbti sunkiausius darbus, o vyrai tik kariavo ar

Dėlto lietuviai su lenkais turį santykius tvarkyti toje dvasioje, kurią prieš 60 metų skelbė Roemeris. Abiejų tautų atėjiai daug reikšmės turės, baigia Ivinskis, galimas Europos konsolidavimas. Bus imanoma, jis teigia, objektyviai vertinti abiejų kraštų: "svarius žygius", nes jie abiems kraštams būvę bendri.

Yorko ir kitur rėdė karštamajam jaunam moteris, kurias glamonėja girti vyrai. Tai moters pažeminimas. Toliau moterys, tur būt, norės dalyvauti ir nuogų vyrų maudynėse. Moterys norės skaldyti akmenis, dirbti sunkiausius darbus ir būti kartu su vyrais imamos į kariuomenę.

Jos nebenori auginti savo vaikų, o reikalauja, kad būtų įsteigti valstybiniai namai, kuriuose kiti jų vaikus augintų ir auklėtų. Tada motina nežinos, kuris vaikas yra jos.

Aną dieną mačiau filmą televizijoje, kur buvo rodoma, kaip gaudomi maži drambliukai ir vežami kitur, nes toje vietoje buvo didelės dramblių kaimeinės ir nebegalėjo išsimaityti. Kai artėjo automobilis ir vyrai šaudė, o virš galvos skraidė malunsparnis, motina puolė net tą malunsparnį ir automobilį, kad tik galėtų apginti savo vaiką. Kitaip dabar norėtų daryti kai kurios moterys.

Reporteriams apklausinėjant moteris, vis dėlto didelė dauguma jaunų ir netekėjusių pasisakė, kad jos nori būti geros vaikų motinos, geros žmonos ir laiko šį moterų judėjimą tik nesąmone.

Iš tikrųjų šis judėjimas, kaip ir daugelis šių dienų gyvenimo apraiškų, yra nesąmonė ir moters išniekinimas. Dievas ar gamta moterį apdovanojo grožiu, švelnumu, meile ir kitomis gėrio ir grožio dorybėmis. Ji fiziškai yra silpnesnė, kad būtų gerbiama ir globojama. Taigi ši jų kova už kažin kokias teises yra tik jų pačių kova už moters pažeminimą.

STUDIJŲ SAVAITĖ

Asyžuje studijų savaitę da lyvavo apie 1.300 įvairių sričių mokslininkų ir teologų. Paskutinę paskaitą tema "Dievas amžinoji viltis skaitė teologijos profesorius Giovanni Vannucci iš Romos pabrėždamas, kad Dievo negalima matuoti nei jokios civilizacijos, rasės ar net rinktinės tautos mastu, nes jis yra visos žmonijos ilgesys ir viltis, kuri verčia kiekvieną žmogų siekti vis pilnesnio gyvenimo, vis didesnės meilės bei tikrosios autentiškosios laisvės".

MISCELLANEOUS

Namų Apšildymas

Įdėdus visų rūšių pečius, vandens šildytuvus ir power humidifiers. Išvalius ir suremontuojus alyvos ir dujų pečius ir alyvos pečius perdirbū dū dujų. Sutaisius biogaz veikiančias "Steam" kontroles. Dirbu Chicagoje, Chicagoje ir vakary pricemiesčiuose.

ALBINAS BANY
447-8806

APDRAUDŲ AGENTŪSA

Namų, Gyvybės, sveikatos, biznio, automobilio.
Patogios išsimo-kėjimo salygos.

J. BACEVIČIUS
6455 So. Kedzie Ave., PR 8-2233

MOVING

SERENAS perkrausto baldus ir kitus daiktus. Ir iš toli miesto leidimai ir pilna apdrauda.

2047 W. 67th Place — WA 5-8063

VYTAUTAS ZUKAUSKAS

SIUNTINIAI I LIETUVĄ ir kitus kraštus

Geri prekių didelis pasirinkimas. Automobilai, šaldytuvai, televizijos, dolerai, sertifikatai, maistas, akordeonai. 2608 W. 69th St., Chicago, ILL. 60629

TELEF. WA 5-2787

A. ABALL ROOFING CO.

Isteigta prieš 49 metus. Dengiame visų rūšių stogus. Taisome arba dedame naujus kaminus, rinas, nutekamuosius vamzdžius. Dažome ir lauko. Taisome mūrų "tuck pointing". Pilnai apdraudę. Visas darbas garantuojamas.

Tel. — LA 1-6047

Apskaičiavimai nemokamai. Skambinkite bet kuriuo laiku.

SIUNTINIAI I LIETUVĄ

ir kitus kraštus

P. NEDZINSKAS, 4065 Archer Av. Chicago, ILL. 60632. Tel. YA 7-5980

TELEVIZIJOS

Spalvotos ir paprastos, radijai, stereo, oro vėsintuvai. Krautuvė Marquette Parke. Pardavimas ir taisymas.

MIGLINAS

2346 W. 69th St. — tel. 776-1486

Namų tel. — PR 6-1063

VALOME

KILIMUS IR BALDUS

Plauname ir vaškuojame visų rūšių grindis.

J. BUENYS — Tel. RE 7-5168

A. VILIMAS

MOVING

Apdraustas perkraustymas

— Ivių atstūmų —

823 WEST 34th PLACE

Telef. — FRontier 6-1882

CONTRACTORS

REMENTUOJU: MŪRĄ, (tuck pointing), STOGUS IR RINAS.

TELEF. — 268-8733

Heating Contractor

Irengiu naujus ir perstatau senus visų rūšių namo apšildymo pečius ir air conditioning — į naujus ir senus namus. Stogu rinas (gutters), vandens šildymo boilerius. Turis ir leidimus dirbti mieste bei užmiesčiuose. Darbas atliekamas greitai ir sąžiningai. Apskaičiavimas nemokamai.

DOMAS ZUKAUSKAS

HEATING & SHEET METAL

4444 S. Western, Chicago 9, ILL.

Telefonas VI 7-3447

VACYS

CONSTRUCTION CO.

REZIDENCINIAI, KOMERCINIAI, MEDICINOS IR KITOKI PASTATAI

2457 West 69th Street

Tel. RE 4-7483

CLASSIFIED GUIDE

REAL ESTATE

Prie Maria H. S. Mūr. 2 butai po 4 1/2 kamb. 12 metų. \$32,500.
Marquette pke, med. 1 1/2 aukšto. 2 butai — 5 ir 4 kamb. \$14,200.
Prie 66 ir Western. Mūr. 1 1/2 aukšto. 5 ir 3 kamb. \$19,500.
Marquette pke, pigiai parduodamas sklypas \$6,500.

VAINA REALTY
Tel. RE 7-9515

TEN STEBUKLAI O ČIA NAMAI

Puikus didelis 2 po 6 kamb. mūr. Gazo šild. Platus lotas, mūr. garažas. \$30,000.
4 butų ant kampo mūr. Sausas, švarus. Iš gerų rankų. Marquette Pke. \$44,000.
2-ju butų. 14 metų modern. mūr. 3-ju auto. mūr. garažas. Marquette pke. \$36,000.
9 kamb. mūr. gražus kaip naujas. Geros pajamos. Arti mišų. \$19,600.
Vertingas apartamentinis prie Jau-nimo centro. Šviesūs butai, pastovūs gyventojai. Apie \$11,000 nuomos. Įmokėti \$15,000. Rimtas pasiūlymas. \$44,000.
Beverly Woods — 14 metų. Gels-vų plytų apartamentinis. Patogūs butai, yra rūšys. Apie \$14,000 pajamų. Sustokit pažūrėti.
9 kamb. 12 metų fabrikančio rezidencija. 5 mieg., 2 vonios, mūro garažas. Graži vieta. Apie \$37,500.

VALDIS REAL ESTATE

7051 S. Washtenaw Av., RE 7-7200

3 butai, gazo pečių šildymas, apsauga nuo potvynio, 44 ir California. \$27,500.
4 butai po 4 ir 2 kamb. sklepe, modern. \$44,000.
6 ir 5 mieg. su įrengtu sklepu. 30 p. sklypas, arti Maria Hs.
2 po 6 medinis Brighton Parke.
3 butai medinis 33 ir Fairfield.

Insurance — Income Tax

Notary Public

SIMAITIS REALTY

2737 W. 43rd St., CL 4-2390

6 1/2 kamb. 17 metų mūr. bungalow prie 79 ir California. Central oro šaldymas, juostas rūšys, daug prie-dų. \$21,500, arba pasiūlymas.
1 1/2 aukšto 17 metų mūr. Prie 67 ir Washtenaw. 2 butai — 5 ir 3 kamb. \$29,900.
6 kamb. mūr. bungalow prie 67 to ir California. Gazo šiluma, 2-ju auto garažas. \$20,900.

LEONAS REAL ESTATE

INCOME TAX — NOTARIA-TAS, IMIGRACIJA

2735 W. 71st St. — 925-6015

NAMŲ PIRKIMAS —

PARDAVIMAS — VALDYMAS

Butų nuomavimas — Income Tax

Notariatas Vertimai

APDRAUDŲ AGENTŪRA

BELL REALTY

J. BACEVIČIUS

6455 So. Kedzie Ave., PR 8-2233

Tvarkingas, teisingas ir greitas patarnavimas visais Real Estate reikalais. Be to, veikia Notariatas, daromi ir liūdimų vertimai. Tvar-komi Income Tax ir atliekami kiti patarnavimai.

ŠIMKUS REAL ESTATE

NOTARY PUBLIC

4259 S. Maplewood Av., CL 4-7450

64-TA & ARTESIAN

Parduodamas mūr. namas. 5 ir 6 kamb. ir 4 kamb. butas rūšy. \$210

pajamų per mėn. ir sav. butas. 2 maš-inų garažas. Naujas gazo šildymas.

Skambinkit 434-4168

ISNUOMOJAMA — FOR RENT

BUTAI rinktiniam nuominkams. Best Agency 2925 W. 69 PR 8-6092

Nelaukit užsiregistruokit dabar!

Aptarnauja pietvakarinę dalį 9 me-tus. Savininkai kreipkitės dėl pa-tarnavimo nemokamai!

D E M E S I O !

SIUNTINIAI I LIETUVĄ

COSMOS PARCELS EXPRESS

Licensed by VNESHPOSLYTORG

2501 W. 69th St., Chicago, ILL. 60629

3333 S. Halsted, Chicago, ILL. 60605

Tel. WA 5-2737; 254-3320

Ivių prekių pasirinkimas, moto-cerifikatai ir AUTOMOBILIŲ ciklai, šaldytuvai, maistas, doleriniai kamai.

E. Zukauskas

RICHMOND AUTO SERVICE

2934 West 63rd Street

Užsieninių ir vietinių auto taisymas

Patyrę mechanikai. Elektroninis mo-toro patikrinimas. Vilikinas

Tel. GR 6-3134 arba GR 6-3353

Savininkas Joe (Joe) Juraitis

DAŽYMAS

Pigiai dažau namus iš vidaus ir lauko. Valau kilimus ir baldus.

Pilna apdrauda

J. RUDIS — Tel. CL 4-1050

Perskaite "Draugą", duo-

kite kitioms pasiskaityti.

ISIGYKITE DABAR!

REIKIA VIZITINIŲ KORTELIŲ?

Vizitinių kortelių naudojimas yra gražus paprotys. Biznieriui jas plačiai naudoja, be to, tinka ir visų luomų atstovams turėti gražias vizitines korteles.
"Drauge" galima gauti visokių vizitinių kortelių atspausdintų įvairiomis raidėmis. Kainos visiems prieinamos. Greitai atliekamas užsakymas.
Kreipkitės į "Draugo" spaustuvių visais panašiais reikalais. Būsime patenkinti kiekvieną kartą.

POPULAR LITHUANIAN RECIPES

Viena iš daugiausiai perkamų knygų yra južės Daužvardienės

Joje kiekvienas atras savo mėgia-mo lietuviško patiekalo receptą, arba suras naują, iki šiol nera-gautą, kurių čia yra virš 200.

Knyga parašyta anglų kalba, la-bai tinkama dovana vyresnėms, o ypač naujai pradedančioms šeimininkauti moterims.

Kaina tik 2.50 dol., galima gau-ti DRAUGE.

Illinois gyventojai prie knygos kainos prašomi pridėti 5 proc. mokesčius.

Rankluosčių, servetėlių, padu-s-kėlių, takelių, juostelių, lėlių ir t.t. Tikrai gražūs darbai, tinkami dovanoms. Kainos prieinamos.

Pamatyti ir užsisakyti galima DRAUGE.

Iš Romos gavome keletą egzempliorių kunigams skir-to naujo mišio

MIŠIŲ EIGA,

kurį išleido Vakarų Europos Lietuvių Sielovados Centras.

Kaina \$10.00 ir \$1.00 per-siuntimo išlaidų. Mišiolą pamatyti ir užsisakyti gali-ma DRAUGE.

PROGOS — OPPORTUNITIES

TAVERNA — Vyrams Rooming

House ir butas. Į vakarus nuo Mid-Way aerodromo. Puikus pajamos.

Kaina mažiau negu 2 1/2 kartų pajamų. Sav. eina pensijon. Pajamų virš \$450 į savaitę. Nr. 592-H

ARCHER REALTY. 585-1330.

Klauskite Frank Adams.

D E M E S I O !

SIUNTINIAI I LIETUVĄ

COSMOS PARCELS EXPRESS

Licensed by VNESHPOSLYTORG

2501 W. 69th St., Chicago, ILL. 60629

3333 S. Halsted, Chicago, ILL. 60605

Tel. WA 5-2737; 254-3320

Ivių prekių pasirinkimas, moto-cerifikatai ir AUTOMOBILIŲ ciklai, šaldytuvai, maistas, doleriniai kamai.

E. Zukauskas

RICHMOND AUTO SERVICE

2934 West 63rd Street

Užsieninių ir vietinių auto taisymas

Patyrę mechanikai. Elektroninis mo-toro patikrinimas. Vilikinas

Tel. GR 6-3134 arba GR 6-3353

Savininkas Joe (Joe) Juraitis

DAŽYMAS

Pigiai dažau namus iš vidaus ir lauko. Valau kilimus ir baldus.

Pilna apdrauda

J. RUDIS — Tel. CL 4-1050

Perskaite "Draugą", duo-

kite kitioms pasiskaityti.

HELP WANTED — MOTERYS

COOKIE PACKERS

Day & Night Shifts

apply

MAURICE LENELL COOKIE CO.

4474 N. HARLEM

DISHWASHERS

5 day work week.

Permanent

Uniforms and meal provided.

Apply Cafeteria Manager

CHICAGO BRIDGE & IRON

901 W. 22nd St. Oak Brook, ILL.

SECRETARY

Secretary to President of Lumber

Company. Interesting diversified

work. Experienced. Good stenog-

rapher and able to handle tele-

phone. Permanent. Excellent salary

and Company benefits.

Call for appointment

Mr. Kane — VI 7-7110

LIVE IN HOUSEKEEPER

Reliable woman wanted 5 day week,

own room, two adults, one 12 year

old boy, general housekeeping-cook-

IŠ LIET. KAT. MOKSLO AKADEMIJOS SUVAŽIAVIMO

DIRBTINĖ JAUTIENA, SINTETINIS CUKRUS
IR LITERATŪROS VAKARAS

PRANYS ALŠENAS

(Tęsinys)

Rugsėjo 4 d., penktadienį, gamtos ir tikslųjų mokslų paskaitos. Pirmininkavo dr. P. Kaladė, sekretoriavo dr. P. Lukoševičius.

Maistas ir žmonija

Atidaromąjį žodį tarė dr. Br. Povilaitis (sekcijos vadovas). Jis skaitė ir pirmąją paskaitą: "Mutacijos moderniojo biologijoje". Prelegentas pabrėžė, kad maisto gamybos išplėtimas ir jo parūpinimas neinais tokiu greičiu, kaip žmonių skaičiaus didėjimas pasaulyje. Dėlto ir šaukiamasi biologijos, kurios pagalba ieškomos mutacijos, drum sčiančios organizmą ir darančios jame ramybės pakitimus. Mutacijų paskirtis ir yra tokia negatyvi. Į dr. Fidlerio ir dr. Kaladės paklausimus apie geras ir blogas mutacijas dr. B. Povilaitis atsakė, kad gerų mutacijų visiškai nėra.

Antisais paskaitininkas buvo dr. P. Kaladė. Jo paskaita — "Žmonijos gausėjimas ir nauji maisto šaltiniai", a'kreipė klausytojų dėmesį, kad šioje žemėje žmonių skaičius pažengęs iprmyr labai sparčiu žingsniu. Ryšium su tuo dr. P. Kaladė kalbėjo apie sintetinį maistą, o po paskaitos davė visiems tokio maisto pagrauti. Prelegento manymu, 2000-taisiais metais jau bus žemėje apie 7 milijonai žmonių, dabar jų yra maždaug pusė tiek. Jis tikisi, kad ateity žmonių vis daugiau gims ir mažiau mirs. Todėl reikės ieškoti dirbtinio (sintetinio) maisto iš oro, vandens, naftos šaltinių ir kt.

Nors dabar dar nėra žemėje

nė 4 bil. žmonių, daugelis jų eina gulti alkani. Tai dėl nelygaus žemės maisto paskirstymo. Šiuo metu pasaulyje per vieną valandą gimsta 8000 kūdikių. Jeigu būtų žemėje lygusis gaunamo maisto paskirstymas, jokių alkanių ir badaujančių nebūtų.

Atomas žmonių gerovei

Trečias prelegentas buvo dr. Vilijus Fidleris, kurio paskaitos tema buvo: "Atominės energijos vaidmuo pasaulio energijos šaltinių tarpe".

Paskaita buvo įdomi. Pasirodo, kad uranijaus pasaulyje yra plačiausi sluoksniai. Taigi ir energijos (ypač taikiniams tikslams, kaip kurui, šviesai) gal niekad nepatruksime.

Ketvirtąją paskaitą "Psichofiziologiniai matomumo aspektai esime" įžvalgiai ir psichologinių atžvilgiu labai įtikinančiai skaitė inž. Antanas Ketvirtis.

Inž. A. Ketvirtis nurodė, kad matomumas ir nematomumas žmonėms yra labai didelis veiksnys. Seniau buvo tos srities beveik vienintelis šaltinis saulė, o dabar — dirbtinės šviesos ir matomumo faktorių padidinimas. Šviesų klausimas dabartinio metu yra labai svarbus reikalas, ypač naktimis, nes nūdien ir naktimis motorizuotas eismas nesustoja. Be to, šviesos reikalingos reklamai, puošnui aplinkumoms ir t. t. Kasmet, esą, žūsta visam pasaulyje 200, 000 žmonių eismo nelaimėse. Pusė iš jų naktimis, kai tuo tarpu naktimis nuvažiuotų mylių skaičius tesudaro tik trečdalią kelionių.

Visų keturių prelegentų pas-

Reading, Pa., per žalgatvį prasimušęs išaugo pamidoras, ir nuo jo dabar vaisius skina Ivan Rodriguez, 10 m.

kaitos buvo pailiustruojamos skaidrėmis, kuriose matėme vaizdus, diagramas, didėjimo ar mažėjimo kreives ir kt.

Išklausius daugybę paskaitų akademijos suvažiavime Toronte, reikia pabrėžti, kad tai kažką naujo, šviežio, nebūto ir tikrai stipraus.

Koncertas ir literatūros vakaras

Vakarą pradėjo poetas L. Andriekus, pirmiausiai pagerbdamas ir visus paprašydamas pagerbti tylos minute neseniai mirusį poetą a. a. H. Radauską. Poetas L. Andriekus priminė, kad žmogaus grūntis su kieta gyvenimo dalia, vienatve ir tūštuma verčia jį prabilti kartais ir su atodūsiu iš širdies gilumos.

Pagerbus mirusį, buvo pagerbtas ir kitas poetas Henrikas Nagys, susilaukęs už savo paskutinį poezijos rinkinį "Broliai balti aitvarai" Rašytojų draugijos premijos. Įsiliepsnojo jame, anot L. Andriekaus, kūrybinė ugnis jau gana seniai, sakė pagerbdamas laureatą H. Nagį. Jis pradėjo kurti poeziją dar nepr. Lietuvoj, sėkmingai tęsė Vokietijoje, tebeuoslėjęs ją ir dabar. Jis jau yra išleides 5 eilėraščių knygas. L. Andriekus pasveikino H. Nagį Liet. Rašytojų dr.-jos vardu, taip pat padėkojo už tūkstantinę Amerikos Lietuvių fondui bei jo pirm. dr. Ambrozačiui, ir įteikė 1000 dol. čekį.

Poetas H. Nagys akcentavo, kad tikrai mums nėra duota daug ramybės ir mes neturime kitokio pasirinkimo. Tiems, kurie rašo, dar skaudžiau, nes jie jautresni. Bet poetas tikrai tikslus, kad išauš aušra. Jis nuširdžiai dėkojo visiems už knygų rašymą, pradedant M. Mažvydu, K. Donelaičiu ir baigiant pačiu jauniausiu lietuviu. Po to poetas H. Nagys paskaitė porą eilėraščių iš tūkstantinę laimėjusios rinktinės "Broliai balti aitvarai".

TREJOS DEVYNERIOS

Esame išimtinai šių nuostatų gydomųjų žolių platintojai. \$3.00 ir persiuntimas 75 ct. Siunčiame ir C.O.D. Mūsų vaistinėje gaunama: sėmenys, Apyniai, Kadugių uogos, Ramūnėliai, Kačvuogės, valerijono šaknys ir daugybė kitų gyd. žolių.

J. & J. PHARMACY
2557 West 69th Street, Chicago, Illinois 60629
TELEF. — PROspect 6-4363

A. + A.
ANTANUI SENIKUI mirus,
jo žmoną Danutę, brolius ir seserį nuoširdžiai užjaučiame.

SOFIJA IR JUOZAS NAMIKAI

Muzikinę vakaro dalį vienas iškilniausių mūsų pianistų A. Kuprevičius išpildė didelius kūrinius: Beethoveno "Mėnėsienos sonatą", Faure "Baladė opus 19". Antruoju pianisto pasirodymu išpildytos Gaidelio "Trys miniatūros", "Po lietaus", "Vakaras ir vėjas" ir "Lietuviškas šokis", Liszto "Du koncertiniai etiudai", "Miško šlamėžimas" ir "Atodūsiai", baigiant Chopino "Fantasie impromptu", "Scherzo Nr. 2" ir dar priedo už didžiulius plovimus.

Beletristas A. Vaičiulaitis su širdgėla prisiminė mirusį poetą Henriką Radauską. Paskui skai-

PADĖKA

Dėkojame visiems, kurie nuoširdžiai jautrumu įsijungė į mūsų liūdesį palydint mūsų mylimą Dukrą

**A. + A. SESELE M. ROŽE —
ELENA NJOLĖ MASAITYTĖ**

mirusią 5. m. liepos 8 d., į amžiną poilsį, nupelnę ją dideliu kančiomu ir visišku atsidavimu Dievo valiai.

Dėkojame visiems giminiams, kurie iš toli atvyko palydėti Mirusią iš Havre De Grace, Md. į jos poilsio vietą Putnamo Seselių kapinėse ir kurie lydė ją su mumis mūsų paskutiniuose liūdo atsisveikinimo žingsniuose.

Dėkojame visiems, užjautusiems mus malda, žodžiu, laišku ir spaudoje, už gausias šv. Mišių aukas, už geles ir aukas Nekalto Prasidėjimo Seselėms, kurių malda, darbas ir jautrus bei šilts artimumas visada buvo taip labai brangus mūsų mirusiai Dukrai.

Didelė padėka Baltimorės At-kam Sendraugiam, užjautusiems mus spaudoje ir asmeniškai, o taip pat už viešas ir asmeniškas užuojautos Giedros Vyresnišioms ir Korporacijai.

Dėkojame visiems savo prieteliams Baltimorėje ir Vašingtone už atvykimą atsisveikinti su Mirusiąja, už pareiktą mums užuojautą, geles, šv. Mišių aukas ir aukas Putnamo Seselių Vienuolynui.

Dėkojame Neringos stovyklautojoms ir Taikos Būreliui už aplankymą ir šv. Mišių aukas.

Dėkojame Prel. Jurui, Thompsono Tėvams Marijonams, kun. V. Zakarui, kun. V. Cukurui ir visiems Putnamo prieteliams už dalyvavimą laidojimo apeigose, o Violetai Balčiūnienei už tikrai gražų pagiedojimą koplyčioje šv. Mišių metu.

Iš širdies dėkojame karsto nešėjams — Mirusiosios dėdėm ir pusbroliams.

Labai jautriai dėkojame konslebravusiems šv. Mišias prel. V. Balčiūniui, kun. V. Gutauskiui ir kun. S. Ylai, atsisveikinant su Mirusiąja Putnamo Seselių koplyčioje, ir ypatingai kun. S. Ylai už jo nuostabią gražų ir reikšmingą pamokslą, taip ryškiai išsklaidusį Dievo valiai atsidavimo reikšmę ir a. a. mūsų mylimos Dukros pasaukimą šio atsidavimo kelyje.

Ypatinga mūsų padėka priklauso Nekalto Marijos Prasidėjimo Seserims, kurios per visą ilgą mūsų Dukros ligą į savo maldom, laiškais, aplankymu stiprino, guodė, džiugino ir padėjo jai visiškai priimti Dievo valią, o jos paskutinio atsisveikinimo valandomis jų vienuolynė jos nuolat būdavo — maldos prie jos karsto ir paskui jautria malda ir gražia giesme palydėjo ją į savo kapų ramybę.

Visą savo skausmą ir liūdesį sudėję į maldas Aukščiausiajam

ELENA IR ČESLOVAS MASAIČIAI

10% — 20% — 30% pigiau mokėsite už apdraudą nuo ugnies ir automobilio pa
FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th Street
Chicago, Illinois
Tel. GA 4-8654 ir GR 6-4339

GELES
Vestuvėms, banketams, laidojimo ir kitokioms progoms
GUZAIUSKŲ
Beverly Hills Gėlinyčia
2443 W. 63rd Street, Chicago, Illinois
TEL. PR 8-0833 — PR 8-0834

tė prozinį fragmentą apie Juozą Surpalį ir davė išgirsti publikai paties a. a. H. Radausko spindintį žaliajį lapą, nes laipas likęs jam, o poezija mums. Nors labai poetas H. Radauskas nemėgė savo kūrinių deklamuoti, bet buvo proga pertransliuoti du jo paties skaityti eilėraščių iš juostelės.

Poetas J. Aistis skaitė savo kūrybos eilėraščių, L. Andriekus brandžios kūrybos, taip pat H. Nagys padeklamavo kūrybos iš savo išleistų eilėraščių — Lapkričio naktį, Saulės laikrodžių, Mėlynojo sniego ir Brolių baltų aitvarų.

Tuo buvo baigta ši dvasinė puota. L. K. Mokslo akademijos Toronto židinio vadovas dr. J. Sungaila visus dalyvius ir programos išpildytojus pakvietė išgerti kavos ir pasitiprinti pyragaičiais.

MRŠTA NUO HEROINO

Spėjama, kad New Yorko mieste yra 100,000 asmenų, kurie pripratę prie heroino. Iš jų 1969 metais mirė virš 900, kad pasidaryt pirmoji mirties priežastis 15-35 m. amžiaus žmonių tarpe. Nežiūrint įspėjimo, vis daugiau jaunų žmonių vaistus naudoja, šiuo metu jų esama apie 200,000, o šiemis vaistams JAV-dėse išleidžiama virš 5 milijonų dolerių. (as)

AR SPORTAS ŽIAURUS?

Sportinėje spaudoje dažnai ke liami klausimai apie sporte pasitaikančius žiaurumus, kartais pasibaigiančius mirtimi. Daugelio buvo manyta, kad laisvojo stiliaus imtynės arba boksas bei šioms šakoms artimos

DRAUGAS, antradienis, 1970 m. rugsėjo mėn. 15 d.

5

sporto rūšys laikytinos žiauruoju sportu. Tačiau statistika rodo visai priešingai. Pasirodo, kad laisvojo stiliaus imtynių pasekoje mirimų labai mažai įvyksta. Net ir bokso ringas nerodo visai priešingai. Pasirodo, čiau esąs mirties pasėka, palyginus su futbolo aikšte. M.

John Jasudowicz
JACKSON

Gyveno Chicago, Illinois.
Mirė rugsėjo 12 d., 1970, 5:15 val. vak., sulaukęs 72 m. amž.
Gimė Chicagoje.

Pasiliko dideliame nuliūdime anūkas Glenn Gene Jasudowicz, 2 seserys: Mary, jos vyras John Busch, ir Stephanie, jos vyras Joseph Busch, svogerka Ann Jasudowicz, draugai Walter ir Stella Sorok, ir kiti giminės, draugai ir pažįstami. Veiklos žmona buvo a. a. Pauline ir sūnus a. a. Eugene.

Kūnas pašarvotas Eudeikio koplyčioje, 4605 S. Hermitage Ave. Laidotuvės įvyks treč., rugs. 16 d. iš koplyčios 8:45 val. ryto bus atlydėtas į šv. Kryžiaus parapijos bažnyčią, kurioje įvyks gedulingos pamaldos už veikiančią sielą. Po pamaldų bus nalydėtas į Lietuvių šv. Kazimiero kapines.

Nuoširdžiai kviečiame visus: gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidojimuose.

Nuliūde: ANTKAS, SESERYS IR KITI GIMINĖS.
Laidotuvių direktorius Dainid ir Gaidas. Tel. YA 7-1741.

EUDEIKIS

DOVYDAS P. GAIDAS — GERALDAS F. DAIMID
Laidotuvių Direktorai

Trys Moderniškos Koplyčios
4330 South California Avenue
Telefonai: LA 3-0440 ir LA 3-9852
4605-07 South Hermitage Avenue
Telefonas — YArds 7-1741-2

MAZEIKA & EVANS

FUNERAL HOME

THREE
AIR-CONDITIONED CHAPELS

Parking Facilities

6845 SOUTH WESTERN AVE. REpublic 7-9600

PETKUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

— TĖVAS IR SŪNUS —

TRYs MODERNIOS KOPLYČIOS:

2533 West 71st St. Telef. GROvehill 6-2345-6
1410 S. 50th Ave., Cicero TOWNhall 3-2108-09

AIKŠTE AUTOMOBILIAMS STATYTI

PIRKITE DABAR TIESIŲ NUO
MR. NELSON

Savininko

SAINT CASIMIR
MONUMENT CO.
3914 West 111th Street

Vienas blokas nuo kapinių
DIDŽIAUSIAS PAMINKLŲ PLANŲ
PASIRINKIMAS VISAME MIESTE
Telef. — CEDarcrest 3-6335

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos Nariai

STEP. C. LACK IR SŪNUS

(LACKAWICZ)

2424 W. 69th Street Tel. REpublic 7-1213
2814 W. 23rd Place Tel. VIRginia 7-0672

PETRAS BIELIONAS

4348 S. California Ave. Tel. LAfayette 3-3572

ANTANAS M. PHILLIPS

3307 So. Lithuanian Ave. Tel. YArds 7-3401

POVILAS J. RIDIKAS

3354 S. Halsted Street Tel. YArds 7-1911

JURGIS F. RUDMIN

3319 S. Lithuanian Ave. Tel. YA 7-1138-1139

VASAITIS - BUTKUS

1446 S. 50th Ave., Cicero, IL, Tel. OL 2-1008

APLINK MUS

× Bendruomenės spaudos ir radijo dalyviai, nespėję apie savo dalyvavimą pranešti PLB v-bos vykd. vicep. dr. A. Butkui, prašomi iš anksto bent telefonu registruotis pačioj Tabor Farmoje: (616) 925-6404. To reikia nakvynių bei maitinimo reikalams tvarkyti.

× Komp. J. Bertulis yra parašęs arti 300 muzikinių kūrinių (opusų), ne puslapių, kaip išspausdinta rugs. 10 d. numeris.

× Juozas Kazragys, E. Chicago, Ind., prie prenumeratos mokesčio pridėjo 5 dol. auką spaudai paremti. Nuosirdžiai dėkojame.

× Stud. John Cadzow iš Kento, Ohio universiteto buvo i Chicago atvykęs. Jis yra lietuviškai skotiškos kilmės, motina lietuvė M. Laukytė, gimusi JAV-bėse. Cadzow renka medžiagą vienam moksliniam darbiui apie Lietuvą. Buvo ir i "Draugo" redakciją užsukęs.

× LB Cicero apylinkė ruošia vakarą savo lituanistinių mokyklų išlaikymo labui, kuris įvyks spalio 3 d. parapijos salėje. Humoristinių eilėraščių pasakaitys rašyt. A. Baronas, padainuos vyrų choras, vedamas muz. A. Skridulio.

× Marija ir Vitalis Žukauskai trečiadienį automobiliu atvyko i Chicago ir atgabeno 35 dail. Žukauskienės paveikslus, kurie nuo rugs. 19 iki 26 d. bus išstatyti Čiurlionio galerijoje. Visi paveikslai — aliejinė tapyba: peizažai, natūrmortai, figūrinė tapyba. Yra ir kūrinių religine tema, o taip pat keletas abstraktų. Parodą ruošia Čiurlionio galerija. Dailininkė meną studijavo New Yorke, Washingtono Meno mokykloje. Dail. Žukauskienės kūrinių individualinė paroda buvo Waterbury, o bendrosė parodos yra dalyvavusi daugelį kartų i laimėjusi premijų. Vitalis Žukauskas rugs. 19 d. 8 v. v. Jaunimo centre, Dzūkų draugijos bažnyje atliko humoristinę programą. Šiemet V. Žukauskas švenčia sidabrinę sukaktį nuo savo humoristinių programų pradžios.

× J. Mackevičius, pensininkas, gyvenęs Marquette Parke, jau daugelį metų aktyviai darbuojasi Balso šalpos darbuose. Dabar jis yra ne tik direktorius, skyriaus pirmininkas, bet ir uoliausias aukų rinkėjas i seniūnijoje.

× "Draugų" aukomis parėmė: A. Drevinskienė — 3 dol., A. Snarskis, Val. Igaunienė — po 1 dol. Dėkojame.

× "Jaunimo centras šiandien ir rytoj" filme yra ifilmuoti šie Jaunimo centro veiklos epizodai: Chicago Aukštesnioji Lituanistikos mokykla, tautiniai šokiai, Kaziuko mugė, pirmasis Teatro festivalis, Čiurlionio galerija su visa eile mūsų menininkų, Sibiro Madonos paveikslų šventinimo iškilmės ir kiti 1968-1969 metų veiklos įvykiai. Filmo premjera bus rugsėjo 20 d. 7:30 val. vak. Jaunimo centre. (pr.)

× Lietuvių istorijos dr-jos valdybos posėdis įvyks rugsėjo mėn. 23 d. 7 val. vak., A. Rugsytės bute, 6547 South Washtenaw Ave. Visi valdybos nariai kviečiami dalyvauti.

× Juozas, Antanina ir Rimvydas Vasiukevičiai, 3743 So. Damen Ave., pereitą savaitgalį buvo nuskridę i Torontą, Kanadoje, kur dalyvavo Bacevičių iš Slavikų 50 metų vedybinio gyvenimo sukaktuvių iškilmėse.

× A. a. kompozitoriaus Juozo Bertulio metinė mirties sukaktis pereitą sekmadienį buvo gražiai paminėta Tėvų jėzuitų koplyčioje Chicagoje. Šv. Mišias už velionio sielą atnašavo kompozitorius tėvas Br. Markaitis, SJ. Savo pamoksle iškėlė velionio muziką kaip kūrėją. Pamaldų metu smuiku, vargonais ir solo giesmėmis buvo perduota velionio religinės muzikos kūrinių, po pamaldų grupė bičiulių aplankė velionio kapą ir padėjo vainiką.

× Antanas Račas ir Al-dona Tamošiūnaitė, žymūs skautų organizacijos veikėjai, ruošiasi susituokti Šv. Mergelės Marijos Gimimo bažnyčioje.

× Marquette Parko Moterų sąjungos 46 kp. metinis žaidimas bus rugsėjo 20 d. 2-30 v. p. p. parapijos salėje, staliukus ir vašes suaukojo Steponas C. Lack ir sūnus. Vakarų rengimo vadovė yra jauna ir darbšti Cheryl Rudis Jr., kuri visus kviečia i smagią popietę.

× Lietuvių demokratų 9-tojo wardo valdyba kviečia visus narius po vasaros atostogų atvykti i susirinkimą, kuris bus rugsėjo 17 d. 7 val. vak. Visų šventųjų parapijos svetainėje, 108 ir State St. Yra daug svarbių reikalų aptarti prieš besitartinančius rinkimus.

J. Matonis — inžinierius

Inž. plk. Itn. Jonas Matonis-Maculevičius išlaikė valstybinius egzaminus Mas., valstijoje ir, kaip turintis atitinkamą mokslo laipsnį ir reikalaujamą tarnybinį stažą, įgijo registruoto profesinio inžinieriaus laipsnį. (Registered Professional Engineer) ir teisę projektuoti, projektus tvirtinti ir pagal juos vykdyti neriboto dydžio įvairių triebesių, tiltų, padargų ir kitas statybas.

Reg. profes. inž. J. Matonis yra baigęs I-mą Vilniaus vyrų gimnaziją, Lietuvos karo mokyklą, Aukštųjų karo technikos kursų statybos skyrių, kur gavo karo techniko ir statybos techniko laipsnius. Tarnaudamas kariuomenėje lankė Vytauto Didžiojo universiteto Teisų ir Technikos fakultetus ir įgijo statybos inžinieriaus laipsnį. Be kitų pareigų kariuomenėje eilė

Milda Grusaitė ir Kęstutis Čižūnas sutuoktinių metu lietuvių Šv. Kazimiero par. bažnyčioje Patersono, N.J. Nuotr. Vyt. Maželio

IŠ ARTI IR TOLI

J. A. VALSTYBES

— Batuno rengiamai pabaltiečių manifestacijai ir protesto demonstracijai prie JT būstinės New Yorke, Jungtinių Tautų 25 metų iškilmių išvakarėse spalio 18, pritaria ir remia visos pabaltiečių centrinės organizacijos ir veiksniai. VLIKAS ir ALTA pranešė Batunui, kad šią protesto demonstraciją parems ir finansuok.

— Stefanijs Rūkiene, buvusi ilgametė Sibiro tremtinė ir prieš keletą metų susijungusi su savo šeima, vyrui išėjus i

pensiją, persikėlė iš Hartfordo i naują vietą Arkansas valstybėje. Jos ir šeimos naujas adresas yra toks: Kost Rūkas, 100 Elmhurst Dr., Hot Springs, Arkansas, 71901.

— Dr. Antanas Kučas, profesoravęs Scranton universitete, Pa., išėjo i pensiją, apsigyveno Richmond Hill, N. Y. ir rašo Amerikos lietuvių istoriją.

— LB Bostono apylinkė rugsėjo 20 d. 3 val. po pietų Liet. piliečių draugijos salėje ruošia Tautos dienos šventę ir Steigiamojo seimo 50 metų sukakties minėjimą.

— Vitas Gruzdis, estradinis dainininkas, amerikiečių tarpe žinomas Tino Grossi vardu, kurį laiką dainavo Italijoje ir dabar vėl sugrįžo i JAV-bes.

— Dr. V. Kaupas, New Hampshire sveikatos valdybos apkrečiamų ligų viršininkas, išskrido i Europą, kur aplankys Angliją, Airiją, Olandiją ir Prancūziją.

— BATUNAS šaukia visų pabaltiečių organizacijų atovų pasitarimą dėl protesto demonstracijos prie Jungtinių Tautų

rašė statutą pontoniniam ministerijos leid. 1936 m.). Reikškesi spaudoje Lietuvoje ir Amerikoje, rašydamas karo inžinerijos, bendrosios technikos ir kit. klausimais. Prieš antrą rusų okupaciją pasitraukė i Vakarų; 1949 m. atvyko i JAV ir dirbo Riley Stoker Corp. Worcester, Mass., garo jėgainių konstrukcijų departamente, būdamas šio departamento projektuotoju — tikrintoju.

Jonas Matonis

Metro - Goldwyn Mayer studijoms sukuriant filmą, kur buvo reikalingi kasdieniniai Vietnamo kovų vaizdai, vietoje vykus i Vietnamą, tie vaizdai buvo sukurti i nufilmuoti Hollywoodo centre. Ir taip, čia vyko žiaurios kovos ir "žuvo" kariai bei civiliai. Nuotraukoje: Momentas prieš kovą, kada "priešai" su "priešais" draugiškai šnekučiuojasi. Nuotr. L. Kanto

Tik vieną dolerį

Vis pasikartojantis aukų rinkimas ir prašymas yra įkyrėjas ne vienam aukotojui, bet ne mažiau įkyrėjo aukų prašantiejiems ir jas renkantiems. Senas posakis, kad "lengviau duoti, nei prašyti", nenustoję galios. Aukų prašančiųjų ir jas renkančių nepavydėtina dalis.

Aukos renkamos ne asmeniškai, bet mūsų tautinės gyvybės išlaikymui, tautiniam judėjimui palaikyti, nors niekada gausumui nepasizymi, bet atlieka didelę paskirtį.

Antras rūpestis

Mokslo metams prasidedant JAV LB Chicago apygardos valdybai pirmiausia rūpėjo lituanistinių mokyklų lankymo klausimą padaryti gyvą lietuvių visuomenėje, nes klausimas, kaip suteikti galimam didesnį skaičių mokyklinio amžiaus vaikų i lituanistines mokyklas, liečia visus tautinės gyvybės išlaikymu besisiojančius lietuvių.

Kartu su mokslo metų pradžia apygardos valdybai iškylo ir kitas rūpestis, tai galėti suteikti piniginę paramą toms mokykloms, kurioms jau mokslo metų pradžioje ji bus reikalinga. O tokių mokyklų buvo ir bus.

Apygardos valdybos pajamų didžiąją dalį sudaro iš apylinkių gaunamų solidarumo įnašų dalis. Ji nedidelė ir jos vos užtenka kasdieniniams reikalams. Suteikti lėšų lituanistinių mokyklų paramai yra nemažos reikšmės uždavinys, krintas ant

bendruomeninių institucijų pečių.

Visų prisidėjimo

Lituanistinių mokyklų tėvų komitetai mokyklų išlaikymui įdėda daug darbo ir panaudoja sumaniai išgalvotus būdus lėšoms sudaryti. Bet, ypatingai mažesnėms mokykloms, reikia paramos iš šalies ir jos laukiama iš bendruomenės valdybų. Todėl LB Chicago apygardos valdyba tampa iš visų lietuvių aukos lituanistiniui švietimui remti prašytoju ir rinkėju.

Kaip rūpestis tautinės gyvybės išlaikymu liečia visus susipratusių lietuvių, taip ir paramos veikiantioms lietuviškoms mokykloms laukiama iš visų lietuvių.

Apygardos valdyba prašo, kad kiekvienas lietuvis nuo rugsėjo 15 iki spalio mėn. vidurio keturių savaitių bėgyje lituanistiniam švietimui remti skirtų po vieną dolerį kas savaitę. Auką galima siųsti tiesiogiai apygardos valdybos lituanistiniam švietimui remti vadovui Jonui Bertašui (5348 So. Talman Ave., Chicago, Ill., 60632) arba įteikti Jaunimo centre.

Vienas doleris savaitėje tikrai nėra vieno neapsunkins, o didesniame skaičiu po dolerį aukojant susidarys apčiuopiama suma paremti veikiantioms lietuviškoms mokykloms, kuriose augančioji karta gauna tautinį auklėjimą, tarpusavio bendravimą, lietuvių kalbos žinių pagilinimą ir net supažindinimą su mūsų tautos dvasinėmis vertybėmis. Jonas Jasaitis

"Kuproto oželio" prologas, alvudiečių pastatytas atvirame ore: Šienpiūvis — akt. A. Brinka (jis ir režisiorius). Grebėjėlis: Jonė Bružienė ir Salomeja Petrauskienė (deš.). Nuotr. M. Nagio

spalio 18 dieną. Susirinkimas įvyksta penktadienį, rugsėjo 18, 7:30 val. vak. Estų Studentų Klubo "Rotalia" patalpose, 373 First Avenue, prie 22nd St., II aukšte, New Yorko mieste. Organizacijos yra prašomos atkreipti dėmesį i šį pranešimą ir atsiųsti savo atstovus i šį svarbų pasitarimą tos demonstracijos ir manifestacijos reikalui.

— Šeimų savaitgalis Putname bus spalio 17—18 dien. Praves kun. P. Geiščiūnas, Balso reikalų vedėjas. Pradžią šeštadienį spalio 17 d. vakare 8:00. Negalintiems atvykti šeštadienį, pirmas pokalbis bus sekmadienį 10:00 ryto. Šv. Mišios 11:30 val. Šeimos gali atvykti su vaikais, kurie bus globjami. Informacijos reikalui kreiptis: Sister M. Palmira, Immaculate Conception Convent, Putnam, Conn. 06260. Telefonas (203) 928-5828 (pr.)

OKUPOTOJ LIETUVOJE

— Knyga apie Ervilką neseniai išleista Vilniuje. 272 pusl. Čia pateikti specialios komisijos, kuri tyrinėjo Ervilko apylinkes, duomenys. Yra nemaža duomenų apie vios vietovės praeitį XVI - XIX a. — Kastytis Miliauskas, raudošiosios armijos elinios mobilizuotas kareivis, tarnaudamas Ukrainoje, rizikuodamas savo

gyvybę, iš Dniepro upės ištraukė du sėkstančių berniukų. Berniuko tėvai, Ukrainos kolchozininkai, jam nuosirdžiai padėkojo.

NEGĖSTANTI ŠVIESA

PRANAS GARŠVA

Marijonų vienuolijos 50-ties metų sukaktį atžymėti išleista marijonų veiklos istoria Amerikoje. Tampriai susijusi su Amerikos lietuvių gyvenimu, ji įdomi kiekvienam, kuris nori atsekti pirmuosius mūsų tautiečių žingsnius šiame krašte. Tik paskaičius šią knygą susidaro pilnas vaizdas, kokį darbą atliko marijonai įsteigdami čia savo vienuolijos padalinį. Knygos lengva, sklandi kalba, gyvas stilius ir intriguojančiai pasakojami įvykiai skaitytoją pagausina ir visa istorija atsisoja prieš jo akis ne kaip sausa moksline praeities registracija, bet kaip gyvas gyvenimo fragmentas. Patartina kiekvienam perskaityti. Gaunama "Drauge", kaina \$3.50. Illinois gyventojai turi pridėti prie knygos kainos 5 proc. mokesčius.

Illinois State gyventojai prie kainos turi pridėti 5% mokesčių.

CHICAGOJE

ISVYKSTA I VIETNAMĄ

Kęstutis Ant. Gaigalas, 19 mt., Juozo ir Barboros Gaigalų jauniausias sūnus, 254 E. 121-st. Pl. Chicagoj, š. m. kovo mėn. 28 d. buvo pašauktas atlikti JAV armijoje karinę tarnybą. Kęstutis A. G. buvo lankęs Dievo Apv. lietuvišką parapijinę mokyklą. Su tėvais persikėlęs i Rooselandą, baigė Chicago Vocational aukšt. mokyklą, Chicago miesto kolegiją South East Campus.

Išvykęs kariuomenėn buvo paskirtas i Fort Campbell, Ky. Basic training, kur išstarnavo 3 m. Po to perkeltas i Fort Sill, Oklahoma, USAFAS, Artillery Basic Meteorology Course, kuriuos ir baigė laipsniu E-2. Dar neištarnavęs nei pilnų pusės metų Amerikos žemyne, rugsėjo mėn. 13 d. išvyko i Oakland Army Base Californijon, iš kur bus pasiųstas i Vietnamo karo lauką. (Jg)

DIDEJA DVIRAČIŲ VAGYSTĖS

Pastaruoju metu Chicagoje ėmė didėti dviračių vagystės. Vietos policijos duomenimis dviračiai išvagiama iš rūšių, garažų, kiemų ir kitų vietų, kur dažniausia be didesnės apsaugos laikomi. Kartais pavagiama tuo metu, kai jie gatvėse prie šalių, gatvių pastatomi ar net prie medžių bei šviesos stulpų būna prirakinti. Atrodo, kad dviračius vagia organizuotų vagių bandų nariai ir juos siunčia i kitas valstijas parduoti. Pereitais metais buvo pavogti 15,367 dviračiai; per pirmuosius š. m. šešius mėnesius užregistruotos 6099 dviračių vagystės. Tačiau šis skaičius nėra pilnas, nes didelė dauguma dviračių savininkų, "nenorėdami turėti reikalų su policija", apie dviračių vagystes visiškai nepraneša. Apie 2000 vogtų dviračių policija kasmet suranda ir grąžina jų savininkams. Šiais metais Chicagoje yra 258,000 registruotų dviračių.

PRĖMĖ AMBASADORIŲ

Popiežius Paulius VI-sis priėmė naują Filipinų ambasadorių prie Vatikano Albertą Katigbak, kuris įteikė savo skiriamuosius raštus. Ta proga Paulius VI-sis priminė svarbią Filipinų krašto misiją, kurią jau 400 metų vykdo Tolimuosiuose Rytuose, skleidama krikščionybės idealus seniausių tautų tarpe. Tai vertinant popiežius Paulius VI-sis ir nutarė ateinančią rudenį asmeniškai apsilankyti Filipinuose ir tolimiausiame pasaulio kontinente Australijoje.

AIDAS TARP DANGORAIZIŲ

ROMANAS

O. NENDRE

Tremtinių, tik atvykusių i Ameriką, gyvenimo aprašymas, kuris atitiks daugumos prisiminimus.

Pirmieji išpūdziai svetimame krašte, sutiktos čia problemos, įsikūrimo sunkumai, nupasakojami lietuvių našlės lūpomis, kuri atvykusi su trimis vaikais stengiasi čia sukurti jiems ir sau ateitį.

Realūs vaizdai, kasdieniška kalba, lengvas stilius neturi jokių varginančių puošmenų, knyga paverčia lyg paties skaitytojo autobiografiją.

Gaunama "Drauge". Kaina \$5.00.

Illinois State gyventojai prie kainos turi pridėti 5% mokesčių.